

Daugavpils Universitāte
Daugavpils novada dome
Daugavpils pilsētas dome

Starptautiskais starpdisciplinārais kongress

DZĪVĀ DZĪVĒ

Aspazija - Rainis - 150

2015.gada 4.-5.novembrī

Daugavpilī

2015.gads Latvijā un Eiropā norit izcilā rakstnieku pāra – Aspazijas un Raiņa 150.dzimšanas dienas zvaigznājā. Abi rakstnieki ietekmējuši gan sava laika, gan nākamo paaudžu filozofiskos un estētiskos uzskatus, izpratni par indivīda un sabiedrības attiecībām, attieksmi pret sociālpolitiskajiem procesiem, izglītību, vidi un mākslu.

Aspazija un Rainis tiek dēvēti par sava laikmeta praviešiem, latviešu literatūras stūrakmeņiem, ģēnijiem, iedvesmotājiem, atjaunotājiem. Viņu vārdi un darbi iemūžināti pieminekļos, ielu nosaukumos, memoriālajās plāksnēs, muzejos, gleznās, skaņdarbos, ko respektē, taču arvien retāk atceras un velta tiem patiesu uzmanību, ieinteresētību un vēlmi iedziļināties.

Rakstnieku jubilejas gadskārta ir piemērota reize Aspazijas un Raiņa intelektuālā mantojuma pārvērtēšanai 21.gadsimta sabiedrības aktualitāšu kontekstā. Daugavpils Universitāte, organizējot Aspazijas un Raiņa kongresu, aicina ne tikai humanitāro zinātņu pārstāvjus, bet arī citu jomu zinātniekus, pētniekus un profesionāļus pievērsties Aspazijas un Raiņa ideju, radošā mantojuma un personību raksturojumam dažādu zinātņu nozaru perspektīvā.

Aicinām piedalīties zinātniskajā diskusijā par šādām tēmām

Aspazijas un Raiņa personības un daiļrades estētiskā dimensija

Aspazija un Rainis – latviešu kultūras simboli. Pasaules kultūras zīmes Aspazijas un Raiņa daiļradē. Aspazijas un Raiņa ideju un daiļrades tipoloģija citās nacionālajās literatūrās. Raiņa daiļrade dažādu kultūru kontekstā: Rainis un Šveice, Rainis un Krievija, Rainis un *ebreju teksts* u. c. Aspazijas personības un daiļrades globālais konteksts feminisma teoriju skatījumā. Perifērija un diaspora Aspazijas un Raiņa fenomenoloģijas raksturojumā. Komparatīvais diskurss rakstnieku literārā mantojuma raksturojumā. Aspazija un Rainis pasaules literāro procesu ietvarā. Muzeju fondu materiāli (dienasgrāmatas, sarakste, piezīmes u. c.) – līdzeklis rakstnieku savdabības izpratnei. Aspazijas un Raiņa dzejas un drāmas meistarība: motīvi, simboli, mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi, satura un formas mijiedarbība, intertekstualitāte, kompozicionālā vienotība un polifonija. Ideju drāmas īpatnības. Aktuālu laikmeta filozofisko atziņu rezonanse Aspazijas un Raiņa jaunradē. Raiņa tulkojumu mākslinieciskā savdabība. Aspazijas un Raiņa ietekme uz latviešu 20. un 21.gadsimta literatūras procesiem.

Aspazija un Rainis – bērnības fenomenoloģija

Bērnība kā Aspazijas un Raiņa daiļrades segments: bērnības zīmju sistēma, bērna tēls un bērnības laiktelpas atveide. Aspazijas un Raiņa dzimtas. Rakstnieku bērnības atmiņas, personības veidošanās pieredze.

Aspazijas un Raiņa bērnu auditorijai paredzētie bērnu grāmatu izdevumi dažādos vēstures posmos – tekstu atlases principi, ilustrācijas, rezonanse kultūrā un sabiedrībā. Aspazijas un Raiņa bērnības notikumu sastatījums biogrāfiskajos avotos un radošajos tekstos (atmiņās, bērnības tēlojumos, dienasgrāmatās, vēstulēs, muzeju materiālos), šī jautājuma interpretācija dažādos izdevumos par Aspaziju un Raini.

Aspazija un Rainis: vēsturiskais, vides un reģionālais aspekts

Aspazijas un Raiņa sabiedriskās darbības un politisko uzskatu ietekme uz daiļradi. Rakstnieku loma un nozīme Latvijas vēstures procesos. Rainis – *Jaunās strāvas* kustības iedvesmotājs, viņa darbība žurnālistikā un jurisprudencē. Rainis – izglītības ministrs (19.12.1926–23.01.1928), rakstnieka ieguldījums Latvijas kultūrizglītības jomā, kultūras aktivitāšu atbalstīšana. Rainis – Satversmes un I, II, III Saeimas deputāts, viņa ieguldījums Latvijas un Latgales attīstībā. Raiņa un Aspazijas iesaistīšanās Latgales aktivitātēs: sadarbība ar latgaliešu preses izdevumiem, teātri utt. Raiņa devuma iemūžināšana Latgalē (Raiņa kluba Latgales sekcija, ielu nosaukumi utt.). Raiņa un Aspazijas vietas Latvijas un pasaules kartē, piemiņas vietas Latvijas ainavā.

Sociālie un psiholoģiskie konteksti Aspazijas un Raiņa dzīves gājumā

Aspazija – sieviešu tiesību jautājumu aktualizētāja Latvijā. Sociālo jautājumu reprezentācija Aspazijas un Raiņa publicistikā. Aspazijas un Raiņa sadzīve. Rakstnieku savstarpējo attiecību modelis, komunikācija ar līdzcilvēkiem un sabiedrību, interese par psiholoģiju. Psihoanalītiskā pieeja rakstnieku radošā procesa izpētē.

Ilgspējīgums Raiņa tradīcijā: gudrība no tradīcijas – gudrība tradīcijas attīstīšanai

Raiņa attīstības filozofija mūsdienu zinātnes filozofijas un ilgtspējīgas attīstības paradigmas skatījumā. Raiņa aicinājums uz augstāko mērķu sasniegšanu un tā atbilstība sociālo stafešu teorijas un darbības pieejas stratēģiskai izmantošanai, īstenojot ilgtspējīgas attīstības mērķus. Ko varam mācīties no Raiņa tradīcijas virzībā uz ilgtspējīgas izglītības idejas īstenošanu?

Aspazijas un Raiņa jaunrades lingvistiskie aspekti

Vārda lingvistiskā, semantiskā un stilistiskā daudzveidība Aspazijas un Raiņa tekstos. Rakstnieku lingvistiskais novatorisms un devums tulkojumzinātnes perspektīvā. Raiņa veikto tulkojumu un atdzejojumu valoda. Personvārdu darināšanas stratēģijas. Raiņa lingvistisko atradumu tradīcija mūsdienu latviešu valodā.

Aspazija un Rainis mūzikā

Mūzikas un vārda mijiedarbe Aspazijas un Raiņa tekstu vokālajās kompozīcijās, verbālā teksta kā patstāvīga artefakta integrēšana skaņdarbā. Vārda vai mūzikas prioritāte Aspazijas un Raiņa vokālajās kompozīcijās. Verbālā teksta traktējuma specifika, kas saistīta ar vārda triju galveno komponentu – fonētikas, struktūras un semantikas – savstarpējām attiecībām mūzikas skaņdarbā. Aspazijas un Raiņa verbālā teksta un mūzikas mijiedarbības īpatnības latviešu vokālajā mūzikā. Rakstnieku muzikālās prioritātes, viņu literārā mantojuma loma Latvijas kora mūzikas un Dziesmusvētku tradīcijā.

Aspazija un Rainis teātrī un kino

Aspazijas un Raiņa lugu iestudējumi profesionālajā un amatieru teātrī, to ietekme uz teātra procesiem Latvijā, scenogrāfijas, kostīmu īpatnības dažādos laikos, aktieru meistarības un režisora traktējuma simbioze, simbolu izmantojums u. c. Iestudējumu popularitātes posmi un iemesli Latvijā un ārzemēs, iestudējumu hronikas. Baleta un deju iestudējumu īpatnības. Aspazijas un Raiņa ideju attīstība šodienas teātrī un šodienas teātra stilistikas ietekme uz abu rakstnieku dramaturģijas interpretācijām. Teātra nozīme abu rakstnieku dzīvē, iestudējumu ietekme uz personību un daiļradi. Aspazijas un Raiņa fenomeni latviešu kino.

Aspazija un Rainis mākslā

Aspazijas un Raiņa portretu mākslinieciskā savdabība, abu literātu atveidojums tēlotājmākslā, tēlniecībā; mākslas darbu semiotiskā un ideoloģiskā sinerģija. Aspazijas un Raiņa fiksējumi foto liecībās. Rainis – LR Izglītības ministrijas Mākslas departamenta direktors (1919). Aspazijas un Raiņa grāmatu ilustrācijas, to tēlu un krāsu valodas semantika, mijiedarbe ar dzejas un drāmas tekstiem. Rakstnieki un mode.

Dzejoļu krājuma “Gals un sākums” dzejoļi “Dzīvā dzīve” Rainis aicina:

*Droši meties ļaužu drūzmā,
Darbojies un cīnies plūsmā!
Grūd un dzen, un topi dzīts,
Dzīvā dzīvē apgrozīts!*

Uz tikšanos Daugavpilī!

Kongresa dalībniekiem aktuālie datumi

2015.gada 2.februāris – 7.septembris – dalībniekiem jāiesūta pieteikumi kongresa Rīcības komitejai.

2015.gada 7.septembris – kongresa Rīcības komiteja saņem kongresa dalībnieku pieteikumus, un Zinātniskā komiteja, pamatojoties uz iesniegtajām referāta anotācijām, izvērtē to atbilstību kongresa darba grupu tematikai.

2015.gada 15.septembris – kongresa dalībniekiem pa e-pastu tiks paziņots, vai referāts ir iekļauts kongresa programmā.

2015.gada 30.novembris – uz kongresā prezentēto referātu pamata sagatavoti un iesniegti kongresa organizatoriem publikāciju teksti kongresa materiālu krājumiem (izdevumiem, kas iekļauti EBSCO datubāzē). Redakciju kolēģijai ir tiesības neizskatīt publikāciju tekstus, kas nebūs noformēti atbilstoši krājuma noformējuma prasībām. Rakstu zinātnisko atbilstību izvērtēs anonīmi recenzenti.

Kongresa Zinātniskā komiteja izsludina iespēju atsevišķus kongresa dalībniekus atbrīvot no dalības maksas. Zinātniskā komiteja tos noteiks uz iesūtīto anotāciju pamata, vadoties pēc pieteiktās tēmas novatorisma un konceptualitātes kritērija. Šo pieteikumu autori tiks aicināti prezentēt savus pētījumus plenārsēdē un atbrīvoti no dalības maksas.

Kongresa darba valodas: latviešu, angļu, krievu.

Dalības maksa un maksa par publikāciju – **40 EUR** – jānomaksā, reģistrējoties vai pārskaitot uz kontu līdz 2015.gada 4.novembrim. Pārskaitījuma rekvizīti:

Daugavpils Universitāte

PVN reģ. Nr.: LV90000065985

Adrese: Vienības ielā 13, Daugavpils, LV-5400

Banka: Valsts Kase

Kods: TREL LV22

Konta Nr.: LV15TREL9150210000000

Maksājuma mērķi jānorāda: struktūra 01038 *Dalības maksa kongresā "Aspazija – Rainis – 150".*

Kongresa kontaktinformācija:

Daugavpils Universitāte

Vienības ielā 13, Daugavpili, LV-5401

Tālrunis: +371 65424238; fakss: +371 65422611

e-pasts: rainis.aspazija@inbox.lv